

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Матеріали навчально-методичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ІННОВАЦІЇ
ТА СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ»
*(присвячена 70-річчю БДМУ)***

Чернівці, 2014

Редакційна колегія:

Бойчук Т.М. (голова), Геруш І.В. (заступник голови), Ходоровський В.М., Тодоріко Л.Д. (відповідальний секретар), Федів О.І., Колоскова О.К., Пашковський В.М., Кузяк Н.Б., Геруш О.В., Пlesh І.А., Ткач Є.П., Гришок М.І., Бойко А.В. (секретар).

Актуальні питання вищої медичної та фармацевтичної освіти: досвід, проблеми, інновації та сучасні технології: матеріали навчально-методичної конференції – присвяченої 70-річчю БДМУ (Чернівці, 23 квітня 2014 р.). – Чернівці, 2014. – 394 с.

У збірнику містяться матеріали навчально-методичної конференції педагогічних працівників Буковинського державного медичного університету, які висвітлюють методичні, методологічні, організаційні і психологічні проблеми додипломної та післядипломної підготовки лікарів, провізорів, медичних сестер, фармацевтів, можливі шляхи вирішення цих проблем у сучасних умовах. Окремі розділи збірника присвячені узагальненню досвіду впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, використанню інформаційно-комунікаційних технологій підтримки навчального процесу, приділено увагу питанням формування інноваційного, гуманістичного, демократично орієнтованого освітнього простору, який забезпечить умови для всебічного, гармонійного розвитку особистості та конкурентоспроможності майбутнього фахівця.

Усі роботи представлені в авторській редакції.

ББК 5:74.58

Рекомендовано до друку рішенням Вченої Ради Буковинського державного медичного університету (протокол № 7 від 27 березня 2014 року)

© Буковинський державний
медичний університет, 2014

АНАЛІЗ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ДО ЛІЦЕНЗОВАНОГО ІСПИТУ «КРОК-2» З ВИКОРИСТАННЯМ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ <i>Л.А. Іванова, М.Н. Гарас</i>	87
РОЗВИТОК ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ У МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДИЧНА ІНФОРМАТИКА» <i>М.А. Іванчук</i>	88
РОЛЬ ДІЛОВОЇ ГРИ У НАВЧАННІ <i>А.А. Ілюшина, Л.Б. Павлович, Ю.Ф. Марчук</i>	89
СТУДЕНТСЬКИЙ НАУКОВИЙ ГУРТOK ЯК ВАЖЛИВИЙ ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ <i>А.А. Ілюшина, Л.Б. Павлович, О.А. Оленович</i>	90
ПІДВИЩЕННЯ РОЛІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ 5 КУРСУ ПРИ ВИВЧЕННІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ <i>Л.В. Каньовська, О.В. Каушанська, І.В. Трефаненко, Є.П. Ткач</i>	91
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ 5 КУРСУ ПРИ ВИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ» <i>Л.В. Каньовська, О.В. Каушанська, І.В. Трефаненко, Є.П. Ткач</i>	92
ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ПСИХОТЕРАПІЇ В СТРУКТУРІ ФОРМУВАННЯ ЛІКАРЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ» <i>Н.С. Карвацька</i>	93
ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИВЧЕННЯ АКТУАЛЬНИХ ПИТАНЬ ЗАЛЕЖНОЇ ПОВЕДІНКИ <i>Н.С. Карвацька</i>	95
ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ СТУДЕНТАМ 5 КУРСУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ» <i>О.Б. Квасницька</i>	96
ОСНОВНА МІСЯ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ <i>О.В. Кравченко</i>	97
СИТУАЦІЙНІ ЗАВДАННЯ З АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ ЯК СПОСІБ РОЗВИТКУ КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ У СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ВУЗУ <i>В.В. Кривецький</i>	98
З ДОСВІДУ ОРГАНІЗАЦІЇ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ГУРТКА НА КАФЕДРІ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ, ГЕНЕТИКИ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ БОТАНІКИ <i>М.І. Кривчанська</i>	100
САМОСТІЙНА НАВЧАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВУЗІВ <i>Н.Б. Кузняк, О.І. Годованець</i>	101

Використання комп'ютера в навчальному процесі змінює співвідношення методів, форм, засобів навчання, весь методичний апарат. Це призводить до зміни обсягу і змісту навчального матеріалу, введення алгоритмізації, використання інструментальних програмних засобів з метою розвитку логічного, наочно-образного мислення, а також формування практичних умінь, варіативності у виборі видів навчальної діяльності і способів подання навчального матеріалу, забезпечення індивідуальної та диференційованої роботи над навчальним матеріалом, розширення сфери самостійної роботи з елементами дослідницької діяльності. Планування та організація самостійної роботи студентів 5 курсу при вивченні внутрішньої медицини здійснюється у відповідності з робочою навчальною програмою.

Першим кроком у самостійній домашній роботі студентів є навчання за допомогою спеціальних модульних підручників. Такий вид самостійної роботи передбачає системне усвідомлення та запам'ятовування основних термінів, понять, схем обстеження, програми диференціальної діагностики та принципів лікування, що сприяє свідомому засвоєнню навчального матеріалу модуля. Після вивчення теоретичного курсу студенти переходять до так званого модульного контролю, тестування їх щодо отриманих знань. У рамках самостійної домашньої роботи студенти можуть переглянути список препаратів та рецептів лікарських засобів, що використовуються для лікування конкретної нозології, переглянути відео та аудіо матеріали, знайти додаткову літературу.

Таким чином, посилення у навчальному процесі ролі самостійної роботи студентів у поєднанні з відповідним методичним забезпеченням та сучасними засобами навчання, надає змогу студентам набути професійних знань та навичок та закріпити їх.

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ ПСИХОТЕРАПІЇ В СТРУКТУРІ ФОРМУВАННЯ ЛІКАРЯ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «МЕДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ»

Н.С. Карвацька

*Кафедра нервових хвороб, психіатрії та
медичної психології ім. Савенка С.М.*

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Комплексне удосконалення та модернізація навчального процесу через впровадження кредитно-модульної системи навчання передбачає застосування інноваційних технологій.

З перших днів навчання психотерапії ми намагаємося дати можливість студентам зрозуміти, що кожен із них відповідальний за своє навчання. Розуміння того, що медична наука найбільш складна серед усіх інших наук і лише любов до неї та постійна старанність у навчанні може забезпечити кожному студенту-медику можливість оволодіти нею та стати ефективним фахівцем, створює позитивну пізнавальну мотивацію у студентів.

Головним завданням по викладанню психотерапії студентам 6-го курсу зі спеціальності «медична психологія» є методологічна спрямованість практичних занять та самостійної роботи студентів на розуміння і засвоєння сутності теоретичних основ, сучасних поглядів на психотерапію та психокорекцію; засвоєння студентами сучасних методів та прийомів психотерапії і психокорекції для диференційованого застосування їх у клінічній практиці при різних захворюван-

них; підготовці лікарів-психологів, які б забезпечити лікувально-профілактичні, освітні, виховні та інші заклади висококваліфікованою медичною і психологічною допомогою; фахівців, спроможних ефективно здійснювати психопрофілактику, психодіагностику, психологічне консультування, психокорекцію, психотерапію й реабілітацію хворих в амбулаторних та стаціонарних умовах, в умовах сім'ї, у виховних та освітніх закладах.

У зв'язку з цим, для рішення поставлених завдань при оволодінні знаннями, вміннями та навичками психотерапії надзвичайної актуальності набули нестандартні творчі підходи до процесу освіти та виховання молодих лікарів-психологів, коли кожен викладач на практичному занятті зобов'язаний створити атмосферу, в якій студент активно та зацікавлено слухає, розуміє його позицію з досліджуваних питань. Така форма взаємодії забезпечує повноцінну передачу інформації та допомагає її запам'ятати.

Створений електронний навчальний курс дисципліни „Психотерапія” є „концентратом” різноманітних навчальних матеріалів дає можливість студентам підготуватися до практичного заняття не витрачаючи час на пошук необхідної літератури, і тим самим використати його безпосередньо на процес навчання, що оптимізує навчальний процес. З іншого боку, елемент „Тести для самоконтролю” дозволяє перевірити свій рівень опанування теоретичного матеріалу з конкретної теми.

Для покращення засвоєння нового інформаційного матеріалу передбачено перетворення педагогом складного для розуміння матеріалу в такий, що може сприйматися студентом. Це досягається різними прийомами, серед яких чільне місце посідає систематизація інформації, різні види ілюстрування, адаптування складної термінології та ін. З дидактичної точки зору цілком допустимим є деяке спрощення, якщо воно сприяє засвоєнню матеріалу. Це, безумовно, вимагає належної педагогічної кваліфікації викладача, а тому ставить на порядок денний цілу низку проблем щодо її підвищення.

Для підвищення рівня знань студентів широко використовуються як традиційні методи навчання (визначення цілей, блоки необхідної навчальної інформації, ситуаційні задачі), так і тести різного рівня, графі логічних структур, навчання важливим для психотерапевтичної практики навичкам – проведення раціональної психотерапії, аутогенного тренування, релаксації, керування психоемоційними станами. Курсія хворих студентами дає можливість набутти необхідні вміння та навички взаємодії з хворими, сприяє розвитку клінічного мислення.

Використання тестів конструктивного та вибіркового типів на практичних заняттях та заліках є однією з форм навчання, яка сприяє розвитку професійного мислення. Використання таких тестів дозволяє відпрацювати тактику поведінки майбутнього спеціаліста в різних ситуаціях, що особливо важливо при наданні як невідкладної, так і спеціалізованої допомоги.

Використання діагностичних та психотерапевтичних алгоритмів та графів логічних структур занять також сприяє підвищенню рівня теоретичної підготовки лікарів-психологів та в свою чергу дозволяє забезпечити високий науково-методичний рівень викладання.

Таким чином, впровадження різноманітних сучасних технологій навчання майбутніх лікарів-психологів на додипломному етапі є потужним інструментом освітнього процесу, де викладач створює спеціальні умови, направлені на

розкриття особистісного потенціалу студента для ефективного досягнення ним рівня професійної майстерності.

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ВІВЧЕННЯ АКТУАЛЬНИХ ПИТАНЬ ЗАЛЕЖНОЇ ПОВЕДІНКИ

Н.С. Карвацька

*Кафедра нервових хвороб, психіатрії та
медичної психології ім. Савенка С.М.*

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Програма сучасного курсу психології залежності володіє надзвичайно високою інформаційною насиченістю та складністю навчального матеріалу. У зв'язку з цим вкрай важливою умовою оптимізації підготовки майбутніх лікарів-психологів є ефективність в організації й проведенні поточного, проміжного та підсумкового контролю з даної дисципліни.

Отриманий досвід організації навчального процесу на кафедрі нервових хвороб, психіатрії та медичної психології Буковинського державного медичного університету зі студентами за спеціальністю «медична психологія» за кредитно-модульною системою навчання впродовж трьох років дає змогу зупинитися на перевагах вищевказаної системи.

Опанування курсу «Психологія залежності» за Болонською системою дає можливість студентам навчатися своєчасно діагностувати патологічні стани, навчитися виявляти психологічні особливості осіб із залежністю від психоактивних речовин (наркотиків), алкоголю, азартних та комп'ютерних ігор, тютюновою залежністю, токсикоманією та іншими видами аддикцій; вивчити особливості психологічного дослідження в наркологічних та психіатричних лікарнях, наркодиспансерах та кабінетах; опанувати знання відносно особливостей міжособистісної взаємодії осіб, що мають психологічну залежність, із найближчим оточенням; виявляти та запобігати виникненню психологічних передумов щодо рецидивів залежної поведінки.

Передбачені навчальним планом години розподілені на лекції, практичні заняття та самостійну роботу.

Всі види занять дають можливість не лише ознайомитися з теоретичним матеріалом на лекціях, а й поглибити знання теорії за допомогою практичних занять і допомагають сформулювати у студентів навички самостійної науково-пошукової роботи. Відомо, що практична підготовка студентів започатковується в процесі теоретичного навчання, коли проводяться практичні заняття, вирішуються завдання певного клінічного змісту і разом з теорією створюють основу, яка є провідною частиною всієї професійної освіти. Отже, пізнання і практика, як один із послідовних етапів практичної підготовки, тісно взаємопов'язані і є органічним поєднанням двох сторін єдиного процесу, тому що пізнавальна діяльність не можлива без активної взаємодії між суб'єктом та об'єктом. Практичні заняття сприяють також оволодінню практичними навичками і вміннями.

Ознайомлення студентів із закономірностями розвитку залежностей, їх основними формами та способами подолання сприяє підготовці фахівця, здатного забезпечити високий рівень лікувально-профілактичної і медико-психологічної допомоги при роботі з різними групами залежних особистостей.

Програма дисципліни орієнтує викладача на творчу побудову навчального процесу, а також організацію самостійної роботи.